

SOUČASNÁ TÉMATA V DISKUZI O PAMÁTKOVÉ PÉČI
(NOVÉ METODOLOGICKÉ PŘÍSTUPY)

HERITAGE TRAIN II.

HELENA BALLOŠOVÁ

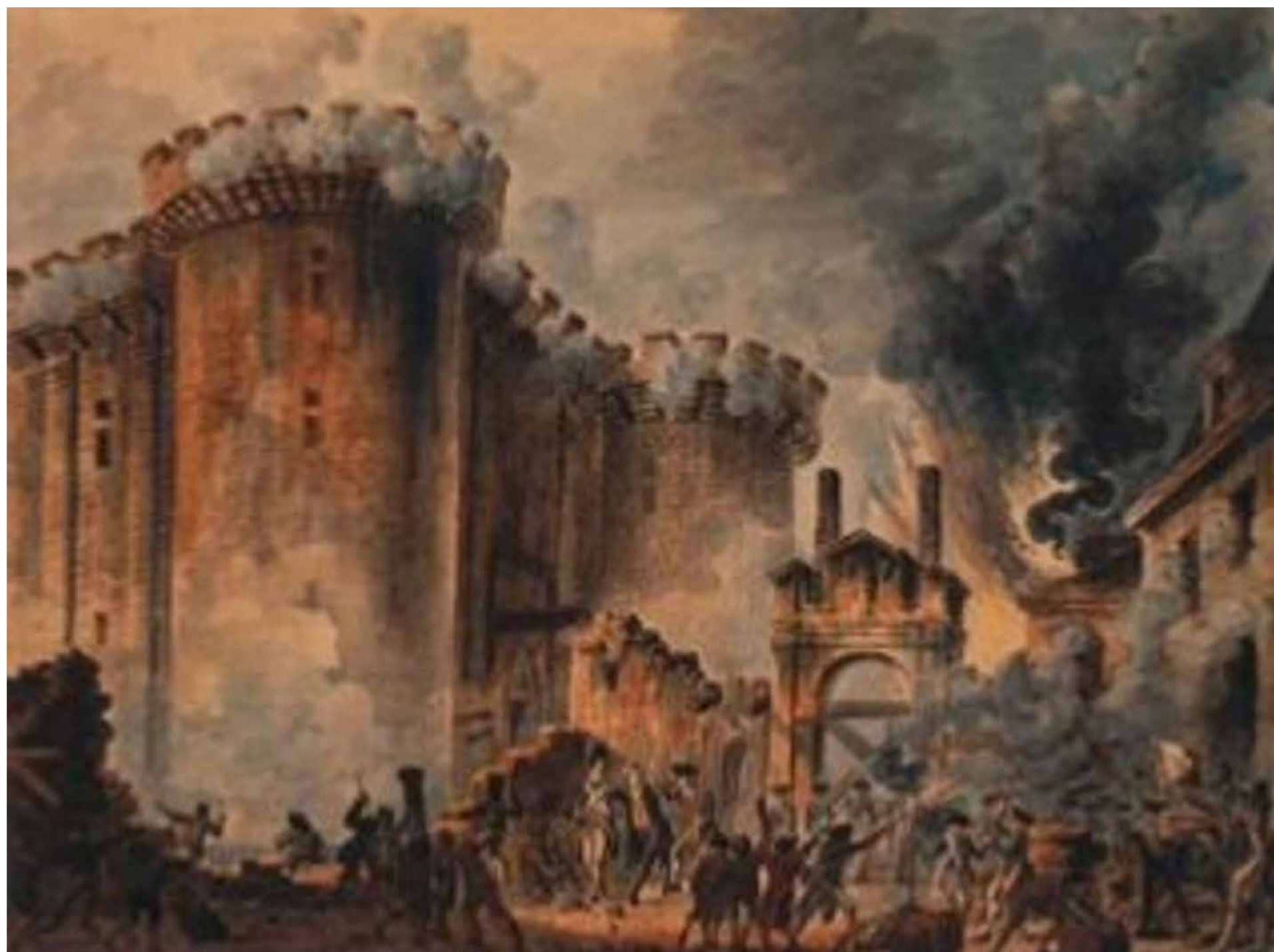

1/1

ÚVOD

---

obr: Prise de la Bastille Jean-Pierre Houël, 14.7. 1789
zdroj: necyklopedie.org

VZNIK PAMÁTKOVÉ PÉČE

VZNIK PAMÁTKOVÉ PÉČE

---

zdroj: wikipedie

DÍLA MINULOSTI SE STÁVAJÍ KOLEKTIVNÍM DĚDICTVÍM VŠECH

ZMĚNA POZORNOSTI PAMÁTKOVÉ PÉČE

Čl. 1: Pojem historické památky zahrnuje nejen jednotlivé architektonické dílo, ale i městské či venkovské sídlo, které podává **svědectví o svébytné civilizaci, příznačném vývoji nebo o historické události**. Vztahuje se **njen na velké umělecké výtvořy, ale i na skromnější díla**, která časem získala kulturní význam.

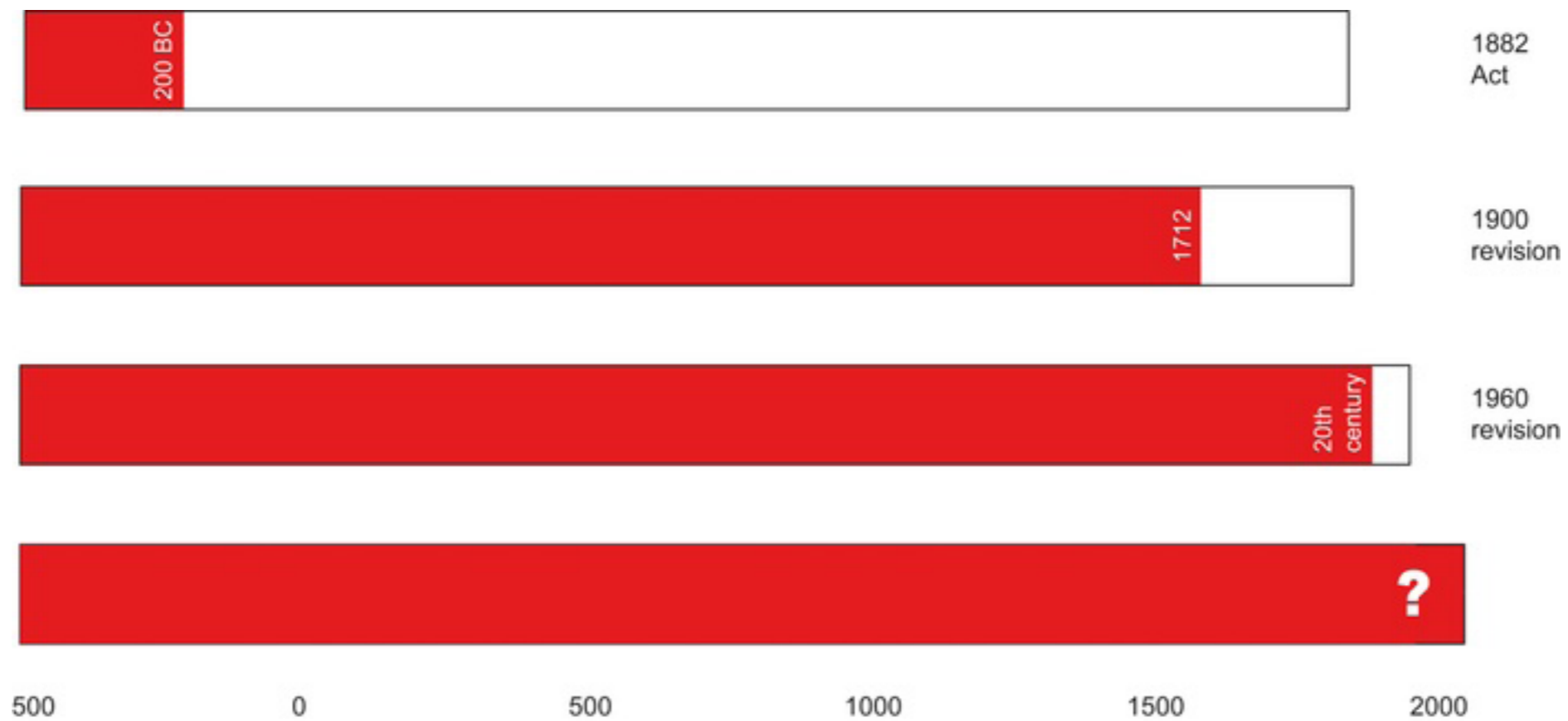
Čl. 3: Smyslem konzervace a restaurování památek je jejich zachování **njen jako uměleckých děl, ale i jako historických dokumentů**.

I. Průmyslové dědictví dokládá činnost, jež měla a má hluboké historické důsledky. **Pohnutky k jeho ochraně vycházejí z univerzální hodnoty, spíše než z ojedinelosti specifických míst.**

II. Průmyslové dědictví představuje společenskou hodnotu, **dokládá životy obyčejných lidí a tak prohlubuje potřebné vědomí identity.** V dějinách výroby, strojírenství a stavitelství představuje hodnotu technickou a vědeckou, a svým architektonickým a urbanistickým řešením může představovat i výraznou hodnotu estetickou.

III. **Tyto hodnoty jsou vlastní samotným místům, areálům, jejich uspořádání, součástí a strojnímu vybavení, i průmyslovým krajinám, písemným dokladům a nehmotným záznamům obsaženým v lidských vzpomínkách a zvycích.**

Source: G.J. Ashworth, *Heritage Planning*

obr: Historicky každá nová legislativa v oblasti památkové péče posouvala hranici architektury hodné ochrany směrem k současnosti., Rem Koolhaas, 2014
zdroj: OMA

ČASOVÝ ODSŤUP

obr: „Čárový kod“ schéma ochrany pro Peking, Rem Koolhaas, 2014
zdroj: OMA

obr: dům Na Můstku, začátek 20. století
zdroj: praha.camp

obr: manželé Šrámkovi, dům ČKD, dokončen 1983
zdroj: praha.camp

ČASOVÝ ODSŤUP

---

obr: manželé Šrámkovi, dům ČKD, výhled z původní restaurace
zdroj: praha.camp

obr: manželé Šrámkovi, dům ČKD, střešní terasa
zdroj: praha.camp

ČASOVÝ ODSTUP

---

obr: Maison à Bordeaux, OMA, 1998
zdroj: OMA

obr: Zengerova transformační a usměřovací stanice, Vilém Kvasnička 1930–1931
zdroj: kunsthallepraha.org

obr: Kunsthalle, Schindler Seko Architekti 2021
zdroj: kunsthallepraha.org

OBSOLENCE (ZASTARALOST) V ARCHITEKTUŘE

1/2

PAMĚŤ A IDENTITA

---

obr: pád Berlínské zdi 1989
zdroj: wikipedia

OKOLNOSTI OBRATU K PAMĚTI

---

obr: National September 11 Memorial_Michael Arad, Peter Walker 2011
zdroj: nationalgeographic.com

POVINNOST PAMĚTI

The Berlin Palace
(1443-1945)

The Berlin Palace was
destroyed during WWII
bombing of Berlin

Trabant

East Berlin government demolished
the rest of the building in 1950
and the site remained vacant; it
was used as a parking lot for few
years

Palast Der Republik built
on the site of the Berlin
Palace in 1976

Palast Der Republik was demolished
and the Humboldt Forum was built
on the site; the museum opened in
2021

obr: berlínský zámek - palác republiky - Humboldtovo forum
zdroj: Sundus Al-Bayati, sah.org

KONFLIKTNÍ INTERPRETACE MINULOSTI

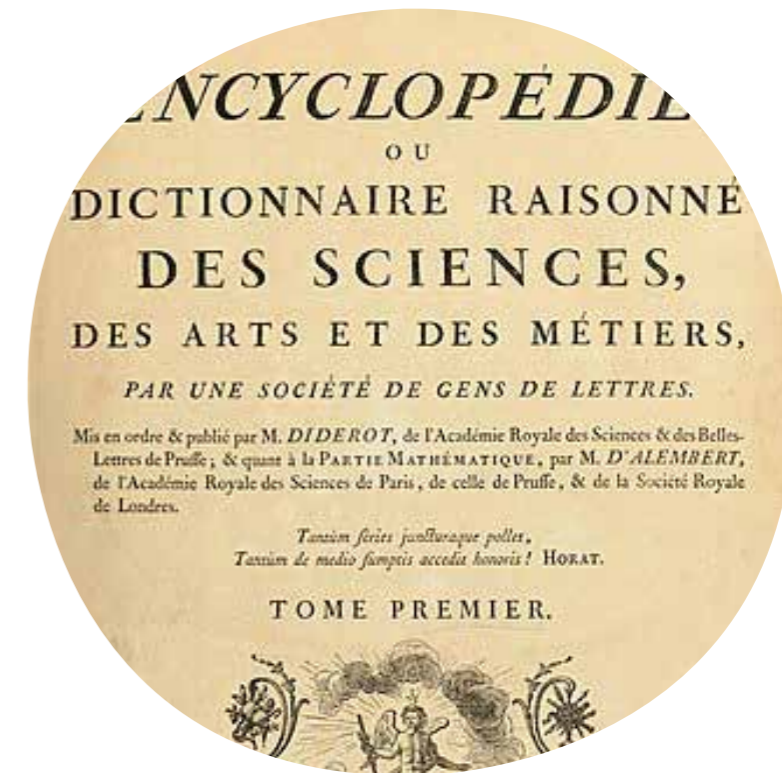

obr: Maurice Halbwachs, 1877-1945
zdroj: wikipedia

MAURICE HALBWACHS_KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ

- *Individuální paměť může existovat jen proto, že existuje ta kolektivní.*
- *Bez sociálního rámce paměti nejsme schopni vzpomínky nejen nalézt, ale především je pojmově uchopit.*
- Individuální paměť je místem, kde se setkávají a jedinečně propojují kolektivní paměti různých sociálních skupin.
- *My, když přemýšlíme, se tak neustále vciťujeme do skupiny, ke které patříme nebo do které patřit chceme.*
- Paměť zdůrazňuje podobnost a trvání, historie vnímá zvraty a rozdíly.

obr: The Museum of Modern Art Archives, New York.
zdroj: Laurie Lambrecht, MOMA

PIERRE NORA_PAMĚŤ JAKO ARCHIV

Discover every side of your family story this holiday.

Family History Membership

Uncover long-lost stories in historical records and build a family tree.

[Start a free trial](#)

Free trial terms apply.

AncestryDNA

Save up to 75%* as you uncover your origins and the journeys that led to you.

[See all offers](#)

*Offers end 27 Nov 2024 at 6:00 p.m. ET. Terms apply.

HOLIDAY SALE

HOLIDAY SALE

Save 30%** on Ancestry® Gift Memberships.

With billions of records and stories to explore, it's the perfect gift for them and a terrific deal for you.

[Gift now](#)

zdroj: ancestry.com

obr: Bagan, Myanmar
zdroj: wikipedia

PIERRE NORA_PAMĚŤ JAKO VZDÁLENOST

Život, který nesou skupiny živých **x** *Problematická rekonstrukce, toho, co už není*

Vždy aktuálním poutem prožívaném ve věčné přítomnosti **x** *Zobrazení minulosti*

Existuje v neustálém vývoji, nevědomá si svých deformací, vydána každému ke zneužití **x** *Intelektuální a zesvětšující úkon, vyžadující analýzu a kritickou rozpravu*

Citová, kouzelná, snáší pouze detaily, které jí vyhovují, a považuje vzpomínku za posvátnou **x** *Převádí vzpomínku do prozy*

Přirozeně mnohočetná, zmnožovaná a skupinová **x** *Náleží všem a nikomu, což jí propůjčuje sklon k univerzálnu*

Zapouští kořeny v konkrétnu, v prostoru, gestu, obrazu, předmětu **x** *Ulpívá pouze na tom, co trvá v čase, na evolucioních a vztazích mezi věcmi*

obr: St. Luke, Liverpool, „the Bombed out Church“, 1945 a současnost
zdroj: slboc.com

- *Je v současnosti koncept paměti nadužíván?*
- *Je pro praxi památkové péče důležitá dichotomie historie a paměti?*
- *Mělo by docházet k selekci „míst paměti“?*

obr: Koněv politý růžovou barvou skupinou Čeští vlastenci, Praha 6, květen 2018
zdroj: domaci.hn.cz

„COUNTER-MEMORY“ (PROTIPAMĚŤ) MICHELA FOUCAULTA

obr: Tayfun Serttas, Cemetery of Architects, 2014
 zdroj: placesjournal.org

POLITIZACE DĚICTVÍ

obr: American Beach
zdroj: Ebyabe, wikipedia commons

obr: Riversleigh archeologické naleziště
zdroj: wikipedia

obr: Waawaanyi Womens History Committee, Sally O'Keefe fishing during fieldwork for the Waanyi Womens History Project
zdroj: Laurajane Smith

- *Vytváří náš systém památkové péče nějaké kolizní rámce?*
- *Jak s nimi můžeme pracovat?*
- *Měla by být památková péče nejen ochráncem fyzických artefaktů, ale také agentem sociální a politické spravedlnosti?*

1/4

ROZŠIŘOVÁNÍ POJMU PAMÁTKY

---

zdroj: opusproject.eu

POSTMODERNA_GLOBALIZACE, ROZŠIŘOVÁNÍ POJMU PAMÁTKA

obr: Uluru, Austrálie
zdroj: wave.rozhlas.cz

obr: Rice Terraces of the Philippine, Cordilleras
zdroj:e15.cz

obr: Jemaa el Fna, Marrákeš
zdroj: wikipedia

MISTROVSKÁ DÍLA ÚSTNÍHO A NEHMOTNÉHO DĚDICTVÍ LIDSTVA

obr: jízda králů
zdroj: wikipedie

ZMĚNA POZORNOSTI PAMÁTKOVÉ PÉČE

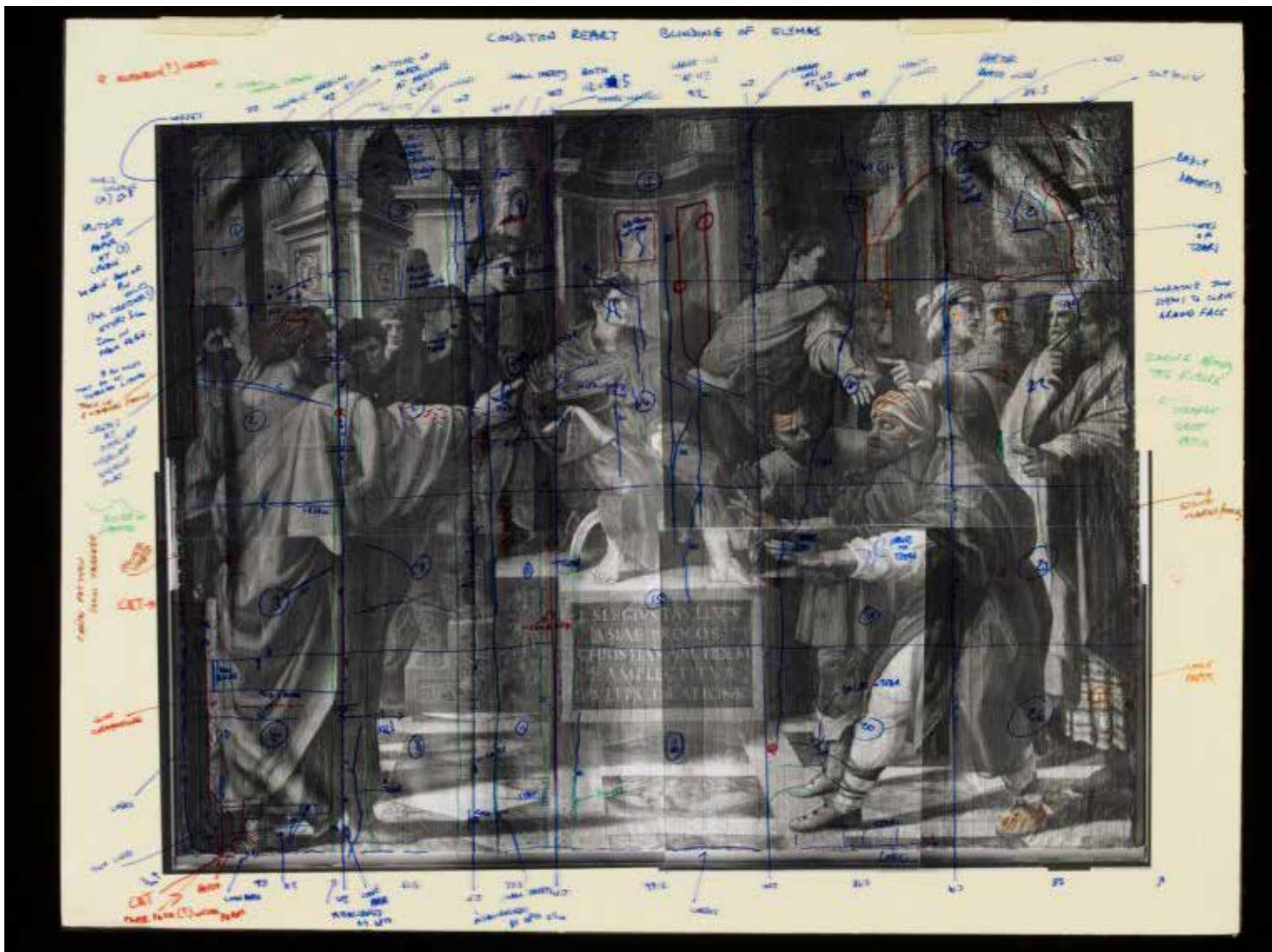

1/5

EXPERIMENTÁLNÍ PAMÁTKOVÁ PÉČE

---

obr: Simon Fleury, Conservation condition report of the Raphael Tapestry Cartoon, The Conversion of the Proconsul, Alan Derbyshire, 1996.
zdroj: <http://www.placesjournal.org>

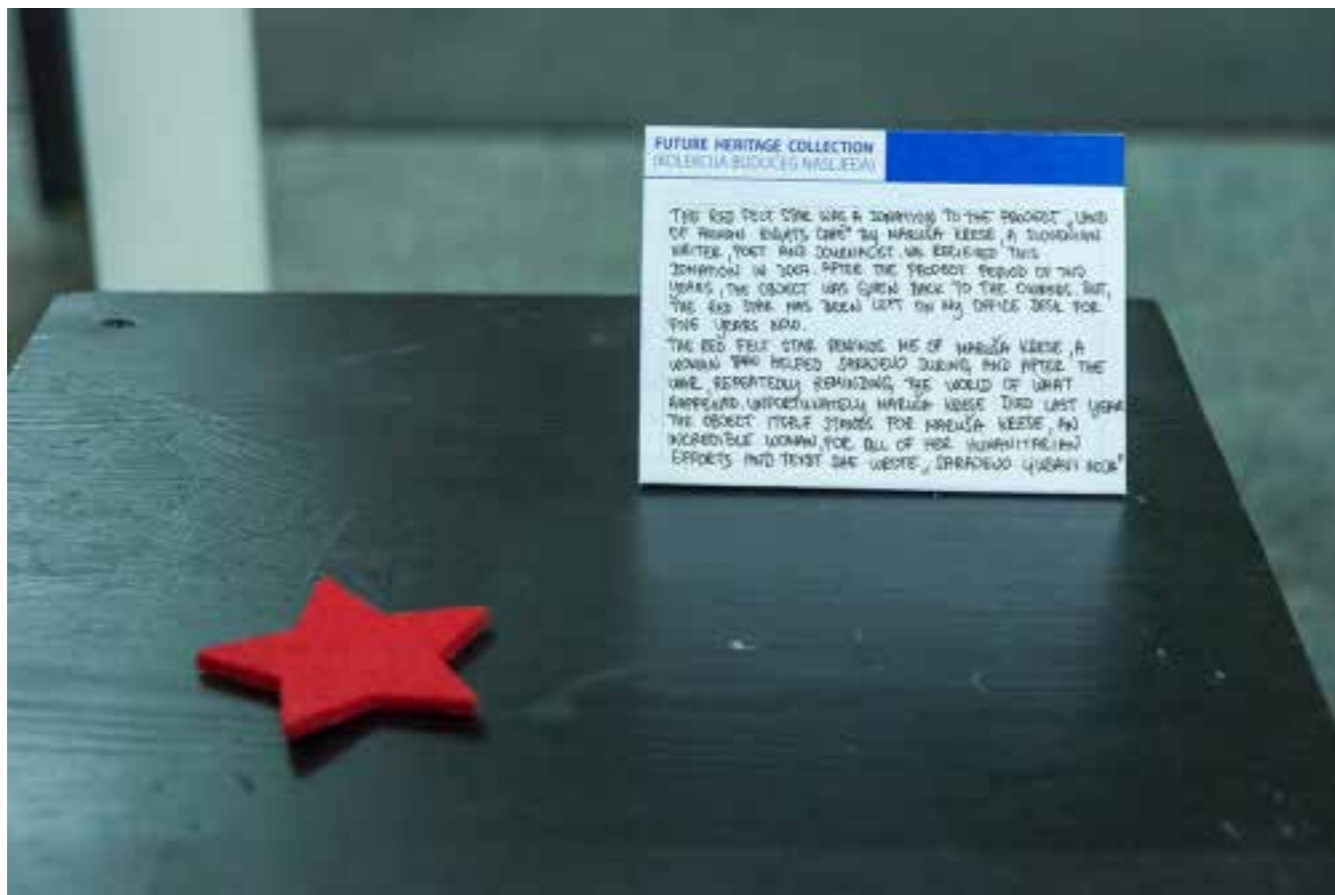
EXPERIMENTÁLNÍ PAMÁTKOVÁ PÉČE_ROZŠÍŘENÍ OBJEKTU

obr: Jorge Otero-Pailos, „The Ethics of Dust: Maison de Famille Louis Vuitton“ 2015, detail
zdroj: <http://www.oteropailos.com>

EXPERIMENTÁLNÍ PAMÁTKOVÁ PÉČE_NEZÁMĚRNÉ VÝTVORY

---

obr: Future heritage collection #2 Azra Aksamija, 2014-2015
 zdroj: azraaksamija.net

EXPERIMENTÁLNÍ PAMÁTKOVÁ PÉČE_OPOMÍJENÉ DĚDICTVÍ

obr: Lars Ramberg, Palác pochybnosti, 2005 (berlínský palác republiky)
zdroj: Lars Ramberg

EXPERIMENTÁLNÍ PAMÁTKOVÁ PÉČE_KONCEPTUÁLNÍ ZÁSAHY

- *Má umělecká zkratka v památkové péči místo?*
- *Je podobný nástroj do běžné praxe začlenitelný?*